

**ת"פ 843/08 - המאשימה: מדינת ישראל נגד הנאשמים: 1. ג'לג'וליה
(תכנון וביצוע) בע"מ (להלן: הנאשמת, אחסאן גלגולה (להלן: הנאשם**

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 843-08 מ.י. משרד התמ"ת המחלקה המשפטית-עו"ז נ' ג'לג'וליה (תכנון וביצוע) בע"מ
לפני כב' השופט דורי ספיבק

המאשימה: מדינת ישראל
ע"י עו"ד אייל נון
נגד

הנאשמים: 1. ג'לג'וליה (תכנון וביצוע) בע"מ (להלן: הנאשמת)
2. אחסאן גלגולה (להלן: הנאשם)
ע"י עו"ד איהאב ג'לג'ולי

הכרעת דין

1. על פי כתב האישום המתוקן שהוגש בתיק זה ביום 24.3.11, הואשמה הנאשמת, שהינה חברה העוסקת בביצוע פרויקטים הנדסיים ובנייה, בכך שביום 19.3.06 העסיקה בלא היתר עבודה ארבעה עובדים פלשתינים שאינם אזרחי ישראל או תושביה, בניגוד להוראות סעיף 2(א) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991. זאת, במסגרת עבודות שביצעה בבית ספר "הרצוג" שבנתניה. הארבעה נמצאו על ידי פקחי משרד התמ"ת שהגיעו לביצוע ביקורת במקום. הנאשם, שהינו בעליה של הנאשמת ומנהלה, הואשם באחריות נושא משרה לעבירות שיוחסו לנאשמת. הנאשמים כפרו באשמה.
2. בפתח ישיבת ההוכחות הראשונה שהתקיימה ביום 28.11.13 הודיעו באי כוח צדדים כי הגיעו להסכמה לפיה כל חומר החקירה יוגש לתיק בית הדין בלא צורך בשני המפקחים שביצעו את הביקורת שבעקבותיה הוגש כתב האישום ייחקרו. זאת, על אף ששניהם התייצבו לדיון והיו מוכנים להיחקר. כמו כן הוגשה תעודת עובד ציבור המאשרת שלעובדים הנזכרים בכתב האישום לא היה היתר עבודה. העד האחרון שהיה אמור להעיד מטעם התביעה, מנהל עבודה מטעם התביעה, ערד עתילי עמאר, שנכח באתר במהלך הביקורת, לא הגיע גם לדיון ההוכחות השני שהתקיים ביום 16.1.04, ובעקבות זאת הודיעה המאשימה שהיא מוותרת על עדותו. במסגרת פרשת ההגנה העיד רק הנאשם.
3. המחלוקת העובדתית בין הצדדים בתיק הינה מצומצמת ביותר. אין מחלוקת בדבר כך שהנאשמת ביצעה עבודות בבית הספר ביום שבו הגיעו הפקחים לביקורת. אין גם מחלוקת על כך שבמקום נמצאו אותם ארבעה עובדים פלשתינים ששמותיהם מצוינים בכתב האישום, שעובדים אלה לא היו בעלי היתר עבודה בישראל, וכי בכל מקרה לאור סגר עליו הורה צה"ל לא היה ניתן להעסיק בכלל עובדים פלשתינים באותו יום, אפילו היה להם היתר.
4. הנאשמים מתגוננים בשתי טענות הגנה: הראשונה הינה שיתכן שאותם עובדים כלל לא עבדו עבור הנאשמת, שכן באותו אתר פעלו מספר גדול של קבלנים וקבלני משנה. השניה הינה, שאפילו יסתבר שהעובדים עבדו עבור הנאשמת, הרי שיש להניח שמדובר בעובדים של קבלן משנה שהיה לנאשמת הסכם עימו, ובגדר אותו הסכם היה על הקבלן להעסיק עובדים בעלי היתר בלבד.
5. אשר לטענת ההגנה הראשונה, אין בידי לקבלה. על פי ד"ח הביקורת של שני הפקחים ברנסטוק וטולידנו, שתאורי המקרה שלהם התקבלו כראיה בתיק בלא שהשניים נחקרו בחקירה נגדית, העובדים הפלשתינים עבדו עבור הנאשמת, שהייתה "אחראית על כל האתר" (ש' 17 לתיאור המקרה של טולידנו). מנהל העבודה עתילי עמאר שנחקר תחת אזהרה בשטח טען בקשר לכך בחקירתו אך ורק, שמדובר בעובדים השייכים לקבלן משנה של הנאשמת בשם "מוחמד מקלנסוהו". מנהל העבודה הבטיח לפקחים שישלח אליהם את ההסכם עם קבלן המשנה. הנאשם, בחקירתו במשטרה, אישר אף הוא ש"העובדים שנמצאו ללא היתר עבודה בישראל הועסקו על ידי קבלן מהשטחים שאיתו יש לי הסכם חתום". דהיינו, הוא לא כפר בכך שהעובדים עבדו עבור הנאשמת. עדותו בפני אמנם ניסה לטעון שעדותו במשטרה נרשמה שלא כהלכה, ומה שאמר היה ש"אם הם עבדו אצלי זה היה לפי הסכם שהיה לי עם קבלן משנה" (עמ' 17 ש' 23). ברם, טענתו זו לא נתמכה בראיה או עדות נוספת כלשהי. ככל שבקשו הנאשמים לטעון שעדות הפקחים בדבר כך שכל העובדים באתר עבדו עבור הנאשמת אינה נכונה, היה עליהם לחקור את הפקחים בחקירה נגדית בקשר לכך. כן פתוחה הייתה בפניהם האפשרות לזמן לעדות מטעמם את מנהל העבודה עתילי, כדי שיעיד שעבדו באתר גם עובדים גם עבור קבלנים אחרים. משלא עשו זאת, אני קובע שארבעת העובדים הנזכרים בכתב האישום עבדו עבור הנאשמת.
6. טענת ההגנה השניה הינה שהעובדים עבדו עבור קבלן משנה שעומו נקשרה הנאשמת בהסכם לביצוע עבודות באתר. זאת, ביום 15.3.06, דהיינו ארבעה ימים קודם לביצוע הביקורת. לפי הנתען, קבלן המשנה התחייב להעסיק אך ורק פועלים ישראלים או בעלי היתר עבודה. במהלך חקירתו במשרד התמ"ת על ידי המפקח ברנסטוק מסר הנאשם עותק מאותו הסכם נטען עם קבלן המשנה (סומן א/5), וזה הוגש כמובן גם לתיק בית הדין. לאחר שבחנתי את כל הראיות שהוצגו בתיק בקשר לאותו הסכם, ואת ההסכם עצמו, אני קובע שלא עלה בידי הנאשמים להוכיח שההסכם א/5 הינו הסכם אותנטי:

ראשית המפקח טולידנו מסר בתיאור המקרה (שורה 19) שמנהל העבודה עתילי מסר לו שהעובדים שייכים לקבלן משנה בשם "מוחמד מקלנסוהו". לעומת זאת, ההסכם א/5 הינו נחתם עם "סאמי סולימאן עבד אל רחמן". משבחרו הנאשמים שלא לחקור את טולידנו מצד אחד, ולא להעיד את עתילי מצד שני, המסקנה הברורה היא שעתילי מסר שם של "קבלן משנה" אחר מהשם אותו מסר הנאשם, באופן המעורר חשד של ממש שלא היה קבלן משנה בכלל, לא בשם מוחמד וגם לא בשם סאמי;

שנית במהלך חקירתו נשאל הנאשם כיצד שילם לקבלן, והוא ציין "שילמתי לו בצ'קים של החברה אבל עדיין לא קיבלתי ממנו חשבוניות". מתרשמת שערך המפקח ברנסטוק ביום 8.11.06 (כחמישה חודשים לאחר החקירה) עולה שעל אף שהנאשם התבקש והבטיח לשלוח חשבוניות או כל פירוט או תיעוד אחר לתשלומים אותם שילם לכאורה לאותו קבלן משנה, הוא לא נשלח דבר. ונסיבות ליצור עימו קשר טלפוני בקשר לכך עלו בתוהו. מכל מקום, חשבוניות או כל ראייה חפצית אחרת התומכת בכך שקבלן המשנה (החתום על א/5) קיבל תשלום כלשהו עבור שירותיו לא הוצגה לנו, ואף מטעם זה אנו סבורים שהנאשמים לא הוכיחו ש-א/5 הינו הסכם אותנטי, שהעובדים בשטח עבדו על פיו. לא מיותר לציין שגם בסיכומי (סעיף 25) טען הנאשם ששלח למפקח צילומי שיקים ששילם לקבלן המשנה, אך גם כאן, מדובר בטענה בעלמא, ואין כל הסבר מדוע לא הוגשו צילומי השיקים לכל המאוחר במהלך פרשת ההגנה;

שלישית בחקירתו הנגדית טען הנאשם שמי שחתם על ההסכם מול אותו קבלן משנה היה אחיו (עמ' 17 ש' 26). משכך, ניתן היה לצפות שאחיו של הנאשם יעיד, כדי לאשר שההסכם אכן נחתם. בהעדר עדות הגנה של אותו אח שחתם על ההסכם מצד אחד, ובהעדר עדות של קבלן המשנה שחתם על ההסכם מצד שני, ובהעדר הסבר כלשהו מדוע לא התייצבו השניים להעיד מטעם ההגנה, אין לי אלא להניח שהסיבה ששניהם לא העידו הייתה שלו היה מעידים, לא היה בעדותם כדי לסייע לנאשמים. אעיר בקשר לכך שהנאשם נשאל מפורשות האם הייתה מניעה כלשהי לבקש מהקבלן סאמי להעיד עבורו, והוא השיב בשלילה: "הוא יכול לבוא... הוא גר בשטחים אבל הוא עובד בישראל. הוא עד עכשיו עובד בקבלן. הוא כל יום נכנס לישראל ועובד בקבלנות" (עמ' 20 ש' 5); רביעית ואם לא די בכל האמור, הרי שאף ההסכם עצמו מעורר שורה של סימני שאלה. כך לדוגמא, בניגוד לנהוג בענף הבניה, ההסכם כלל אינו כולל תאריך תחילת עבודה ותאריך לסיום עבודה;

וחמישית למעלה מהדרש, נציין שבכתב האישום נטען שחלק מהעובדים עסקו בגינון, ולא רק בביצוע עבודות בנייה. במהלך עדותו בפנינו טען הנאשם שכל העובדים שעבדו עבור הנאשמת עבדו בבנייה וטיח, ולא בגינון (עמ' 17 ש' 7), וניסה בכך לחזק את טענתו שלא היה מדובר בפועלים שעבדו עבור הנאשמת. אלא שבאותו ההסכם א/5, שלדעתנו אינו אותנטי, מצאנו תוספת בכתב יד (סעיף 8) לפיה קבלן המשנה יספק לנאשמת גם "פועל לעבוד בגינון". הסתירה שבין שתי גרסאות הנאשם ברורה, ומדברת בעד עצמה.

7. בפסק הדין בעניין בראשי (רע"א 2217/12 מדינת ישראל נ' בראשי (24.2.13) שניתן בשנה שעברה בבית המשפט העליון, נפסק כך: "בתי הדין לעבודה קבעו זה מכבר כי כאשר עובד נמצא בשטח השייך או לבעל המקרקעין או מצוי בשימוש, חזקה כי קיים ביניהם קשר של יחסי עובד ומעביד אלא אם כן יוכח אחרת על ידי המעסיק (ראו: ע"פ 13/07 ניר עם כהן ירקות אגודה שיתופית חקלאית נ' מדינת ישראל (6.9.09)). כללם של דברים, דעת הרוב סבורה, שכאשר העובדים הזרים מועסקים בפועל באתר הבנייה המנוהלים על ידי הבעלים המחזיקים, האחריות להעסקתם היא על בעלי המקום המעסיקים".
8. משקבעים שהנאשמים לא הוכיחו שאכן העסיקו קבלן משנה, שהעובדים הנזכרים בכתב האישום הועסקו על ידו, המסקנה הברורה הינה שיש להטיל עליהם את האחריות להעסקתם. כך באשר לנאשמת, וכך גם באשר לעובדיה, וכך גם באשר למחלוקת שהינה הבעלים של הנאשמת ומנהלה, ולאור החזקה הקבועה בסעיף 5(ב) לחוק עובדים זרים. בדבר אחריות נושא משרה לעבירות שנתברר על ידי תאגיד.
9. נוכח כל האמור, הנני להרשיע את הנאשמת בארבע העבירות שיוחסו לה בכתב האישום על הוראות סעיף 2(א) ו- (1) - (2) לחוק עובדים זרים, וכן הנני להרשיע את הנאשם 2 בעבירות אחריות נושא משרה שיוחסו לו בכתב האישום בקשר לעבירות שביצעה הנאשמת.
10. בהתאם להסכמה אליה הגיעו הצדדים, הכרעת דין זו ניתנה שלא במעמד הצדדים, ותישלח אליהם בדואר.

ניתנה היום, י"ח ניסן תשע"ד, 18 אפריל 2014, בהעדר הצדדים